

Remissvar från AirClim på promemorian Stöd till åtgärder för att motverka utsläpp av ammoniak och vissa andra kväveföreningar i jordbruket (KN2025/00104)

AirClim välkomnar initiativet att stärka stödet för åtgärder som minskar utsläppen av ammoniak från jordbruket, utöver de insatser som redan finns inom den gemensamma jordbrukspolitiken. Vi ser även positivt på att åtgärder som förbättrar kvävenyttjandet inkluderas, då detta kan bidra till både minskade utsläpp och effektivare resursanvändning inom jordbruket.

Vi är dock bekymrade över att den föreslagna stödnivån inte är tillräcklig för att säkerställa att Sverige når sina åtaganden enligt EU:s takdirektiv. Naturvårdsverkets prognos visar att ammoniakutsläppen 2030 beräknas överskrida utsläppstaket med 700 ton, medan Jordbruksverket uppskattar att de föreslagna stödåtgärderna endast kan minska utsläppen med upp till 250 ton. Det kvarstår således ett betydande gap på 450 ton, vilket riskerar att leda till att Sverige fortsatt inte uppfyller sina åtaganden och därmed kan drabbas av rättsliga åtgärder från EU.

För att säkerställa att utsläppsmålet nås behöver antingen det föreslagna stödet skalas upp, eller kompletteras med ytterligare styrmedel, såsom regleringar och ekonomiska incitament som kan minska utsläppen. AirClim uppmanar regeringen att överväga en kombination av åtgärder för att säkerställa att Sverige lever upp till sina åtaganden och bidrar till förbättrad luftkvalitet och minskad miljöpåverkan.

Vi vill också betona vikten av att utforma styrmedel som skapar flera samhällsnyttor och därmed ökar kostnadseffektiviteten. Ett sätt att uppnå detta är att rikta stöd till åtgärder som samtidigt minskar utsläppen av både ammoniak och växthusgaser. Ett exempel är surgörning av flytgödsel, som redan omfattas av det föreslagna investeringsstödet. Men för att maximera effekten bör dock surgörningen ske redan i stallet och inte först vid spridning, eftersom detta även minskar metanutsläpp och potentiellt även lustgasutsläpp. Vi hänvisar till rapporten *Surgörning av flytgödsel som åtgärd för minskade utsläpp av ammoniak och växthusgaser i Sverige*¹ för mer information.

¹ Sindhöj, E., Mjöfors, K., & Baky, A. (2022). Surgörning av flytgödsel som åtgärd för minskade utsläpp av ammoniak och växthusgaser i Sverige. Retrieved from <https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:ri:diva-59281>